

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205540
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120205540.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobkyne: V. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. V. XXX, XXX XX X., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému TOMA úverová a leasingová, a.s., so sídlom Májová 1319, 022 01 Čadca, IČO: 36 664 090, právne zastúpený: JUDr. Martina Fábryová, advokátka, so sídlom Floriánska 16, 040 01 Košice, IČO 52 405 656, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 9.342,58 eura, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20Csp/87/2020-70 zo dňa 30. apríla 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom rozhodol tak, že

„I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanoveniami § 1 ods. 1, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou podanou na tunajšom súde dňa 15.05.2020 si žalobkyňa uplatnila voči žalovanému právo na primerané finančné zadost'učinenie vo výške 9.342,58 eura. Svoju žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/64/2013 o čiastočnú neplatnosť právneho úkonu, bol zo strany terajšieho žalovaného podaný protinávrh o zaplatenie 9.342,58 eura. V tejto časti konania bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky úspešná, rozsudkom Okresného súdu Prešov, pod sp. zn. 8C/64/2013, zo dňa 2.10.2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 6Co/2/2018, zo dňa 31.5.2018, ktoré sa stali právoplatnými 16.7.2018. Žalovaný v pôvodnom konaní podal dovolanie, o ktorom rozhodol NS SR rozsudkom, sp. zn. 6Cdo/229/2018, zo dňa 30.10.2019 tak, že ho odmietol. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol: „43. Keďže žalobcovia mali voči bytovému družstvu dlh, z obavy zo straty bývania uzavreli so spoločnosťou Slovenský bytový servis, s.r.o. t.č. Harmony INVESTMENT, s.r.o. dňa 13.12.2007 príkaznú zmluvu a zmluvu o pôžičke. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie pôžičky vo výške dlhu žalobcov u vlastníka bytu, kúpnej ceny a poplatkov v celkovej sume 151.030,50 Sk, ďalej sprostredkovanie prefinancovania dlhov žalobcov a následné zabezpečenie hypotekárneho úveru na vrátenie pôžičky a zaplatenie odmeny príkazníka. Táto zmluva pritom neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzavretia zmluvy a to ročnú úrokovú sadzbu a RPMN. V

ten istý deň žalobcovia podpísali zmluvu so spoločnosťou. TOMA úverová a leasingová, a.s. o úvere s tým, že časť 220.000,-Sk bude vyplatená Slovenskému bytovému servisu, s.r.o. a suma 7.400,- Sk bude predstavovať poplatok za zabezpečenie úveru, ktorý bol taktiež vyplatený uvedenej spoločnosti. Následne žalobcovia podpísali dňa 18.3.2008 zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľnosť, ktorej sa stali už spoluvlastníkmi, s uvedením hodnoty bytu minimálne 300.000,-Sk a s tým, že netrvajú na vypracovaní znaleckého posudku na záloh. Žalobcovia uhradili žalovanému sumu 3.261,56 €, t.j. 98.257,75 Sk, predstavujúcu 31 splátok a časť 32. splátky. Keďže ďalšie splátky žalobcovia prestali uhrádzať, spoločnosť TOMA úverová a leasingová, a.s. im oznámila začatie výkonu záložného práva k bytu s tým, že ich dlh predstavoval sumu 11.348,18 €, t.j. 341.875,27 Sk. Žalobcom bol na základe týchto zmlúv poskytnutý len zlomok finančných prostriedkov, nakoľko tieto boli prevádzané medzi jednotlivými spoločnosťami s následkom pre žalobcov ako spotrebiteľov zaplatiť poplatky spoločnosti Slovenský bytový servis, s.r.o. v sume 30.000,- Sk ako odmenu, v sume 7.400,- Sk ako poplatok za zabezpečenie úveru a v sume 8.000,-Sk ako náklady spojené s následným poskytnutím úveru (napr. správny poplatok za návrh na vklad do katastra a i.). 45. Súd sa na základe námietky žalobcov zaoberal aktívnou legitimitáciou žalovaného v spore o zaplatenie dlžnej sumy úveru. Žalovaný si uplatňoval nároky z úverovej zmluvy, a to zosplatnený zvyšok úveru dôvodiac, že finančné prostriedky z úverovej zmluvy poskytol žalobcom v 1. a 2. rade. Táto okolnosť však v konaní preukázaná nebola a finančné prostriedky v inej sume, ale na totožný účel zaplatenia dlhu žalobcov v 1. a 2. rade, poplatku z omeškania a kúpnej ceny uhradila iná obchodná spoločnosť v období ešte pred uzavretím zmluvy o úvere. Úverová zmluva, od ktorej nárok žalovaný v tomto konaní odvíja, bola uzavretá na inú sumu, ale na totožný účel, teda na nadobudnutie nehnuteľnosti pre bytové účely. Žalovaný finančné prostriedky poskytol nie však na účet žalobcov v 1. a 2. rade, ale na účet pôvodného prenajímateľa, teda OSBD Prešov. Pritom poprel akúkoľvek súvislosť so Slovenským bytovým servisom s.r.o. (čl.144), ktorý je samostatným právnym subjektom a ktorý finančné prostriedky potrebné na úhradu nedoplatku, poplatkov z omeškania a kúpnej ceny bytu uhradil na účet prenajímateľa. Taktiež z výpisu žalobcu v 1. rade vyplýva, že finančné prostriedky vo výške 30.969,50 Sk boli žalobcom poukávané spoločnosťou Slovenský bytový servis s.r.o. a nie žalovaným. Z tohto dôvodu aktívna legitimitácia pre vrátenie finančných prostriedkov z úverovej zmluvy u žalovaného nie je daná z dôvodu nenaplnenia jednej zo základných podmienok, a to poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi. Ak by aj v zmluve bolo uvedené, že žalovaný bude za dlžníka plniť v prospech bývalého prenajímateľa, v situácii a v čase, kedy takto žalovaný mal platby uskutočniť (17.4.2008) boli už úhrady realizované iným subjektom a tým by duplicitne žalovaný plnil pre totožné účely, avšak už takáto potreba zo strany žalobcov v 1. a 2. rade ani reálne neexistovala. Súd vychádzajúc z týchto okolností dospel k záveru o nedostatku aktívnej legitimitácie žalobcu pri návrhu na vrátenie dlžnej sumy úveru. (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove z 18.1.2017, sp. zn. 18Co/1/2016).“ Ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv. Svoje práva musela brániť podaním žaloby. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojich práv na súde a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, primerané finančné zadostučinenie požaduje vo výške 9.342,58 eura, ktorá zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na môj úkor bezdôvodne obohatiť. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 8C/64/2013, zo dňa 2.10.2017 a jeho odôvodnením, ktorý je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadostučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadostučinenia ani rozširovať ani zužovať.

4. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil. Vo svojom vyjadrení uviedol, že priznanie primeraného finančného zadostučinenia vyžaduje úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti prívodiť spotrebiteľovi ujmu, či možnosť vzniku takejto ujmy. Súd síce označil zmluvnú podmienku za neplatnú, nemožno však vychádzať z tejto podmienky záver, že ak by táto podmienka bola uplatnená došlo by k porušeniu práva spotrebiteľa. Záložný veriteľ by musel postupovať s náležitou starostlivosťou. Ak by tak nepostupoval, záložca by mohol vymáhať náhradu škody. Žalovaný má za to, že žalobkyňa sa nemôže domáhať primeraného finančného zadostučinenia ani za protinávrh, keďže z jej strany nedošlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti. Žalovaný namietal aj výšku primeraného zadostučinenia, keďže tak vysoká suma by zásadným spôsobom zmenila chod spoločnosti, žalovaného a v krajnom prípade možno hovoriť o existenčných problémoch. Žalovaný má za to, že takýto návrh je aj v rozpore s dobrými mravmi, keďže dňa 08.11.2019 uzatvorila žalobkyňa so žalovaným dohodu o urovaní a zmene právnych vzťahov. Žalobkyňa iniciovala úpravu vzájomných

vzťahov zo zmluvy o úvere č. XXXXX zo dňa 13.12.2007. Podľa čl. I. bod . Dohody o urovaní je medzi stranami Dohody o urovaní sporný záväzok dlžníkov zo Zmluvy o úvere, jeho existencia a výška. V ďalšom bode sa tento sporný záväzok nahrádza novým, na základe ktorého sa dlžníci zaväzuje spoločne a nerozdielne zaplatiť veriteľovi sumu 5.250,- eura. Zároveň bolo dohodnuté, že splnenie bolo zabezpečené záložným právom. Podľa čl. I bod 8 Dohody o urovaní sa strany dohodli, že sa výslovne vzdajú práva, nároku na náhradu všetkých trov súdneho konania. Žalobkyňa zobrala dňa 08.11.2019 žalobu späť, pričom špekulatívne doplnila vetu, že uvedené podávame pre prípad, ak by vec po dovolaní sa vrátila pre OS Prešov alebo KS Prešov.

5. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil skutkový stav, podľa ktorého Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 2.10.2017, pod sp. zn. 8C/64/2013, okrem iného zamietol vzájomný návrh žalovaného na zaplatenie sumy 9.342,58 eura s príslušenstvom. V rozhodnutí uviedol: „Súd sa na základe námietky žalobcov zaoberal aktívnou legitímáciou žalovaného v spore o zaplatenie dlžnej sumy úveru. Žalovaný si uplatňoval nároky z úverovej zmluvy, a to zosplatený zvyšok úveru dôvodiac, že finančné prostriedky z úverovej zmluvy poskytol žalobcom v 1. a 2. rade. Táto okolnosť však v konaní preukázaná nebola a finančné prostriedky v inej sume, ale na totožný účel zaplatenia dlhu žalobcov v 1. a 2. rade, poplatku z omeškania a kúpnej ceny uhradila iná obchodná spoločnosť v období ešte pred uzavretím zmluvy o úvere. Úverová zmluva, od ktorej nárok žalovaný v tomto konaní odvíja, bola uzavretá na inú sumu, ale na totožný účel, teda na nadobudnutie nehnuteľnosti pre bytové účely. Žalovaný finančné prostriedky poskytol nie však na účet žalobcov v 1. a 2. rade, ale na účet pôvodného prenajímateľa, teda OSBD Prešov. Pritom poprel akúkoľvek súvzťažnosť so Slovenským bytovým servisom s.r.o. (čl.144), ktorý je samostatným právnym subjektom a ktorý finančné prostriedky potrebné na úhradu nedoplatku, poplatkov z omeškania a kúpnej ceny bytu uhradil na účet prenajímateľa. Taktiež z výpisu žalobcu v 1. rade vyplýva, že finančné prostriedky vo výške 30.969,50 Sk boli žalobcom poukázané spoločnosťou Slovenský bytový servis s.r.o. a nie žalovaným. Z tohto dôvodu aktívna legitímácia pre vrátenie finančných prostriedkov z úverovej zmluvy u žalovaného nie je daná z dôvodu nenaplnenia jednej zo základných podmienok, a to poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi. Ak by aj v zmluve bolo uvedené, že žalovaný bude za dlžníka plniť v prospech bývalého prenajímateľa, v situácii a v čase, kedy takto žalovaný mal platby uskutočniť (17.4.2008) boli už úhrady realizované iným subjektom a tým by duplicitne žalovaný plnil pre totožné účely, avšak už takáto potreba zo strany žalobcov v 1. a 2. rade ani reálne neexistovala. Súd vychádzajúc z týchto okolností dospel k záveru o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu pri návrhu na vrátenie dlžnej sumy úveru. (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove z 18.1.2017, sp. zn. 18Co/1/2016).“

6. Krajský súd v Prešove vyššie uvedený rozsudok potvrdil, keď sa stotožnil so záverom o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalovaného (bod 25). Najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol.

7. Podľa dohody o urovaní a o zmene právnych vzťahov zo dňa 08.11.2019, uzavretej medzi žalobkyňou, P. F. a žalovaným, sa sporný záväzok zo zmluvy o úvere č. XXXXX nahrádza novým, na základe ktorého sa dlžníci zaväzuje spoločne a nerozdielne zaplatiť veriteľovi sumu 5.250,- eura. Podľa bodu I. 6 k uzatvoreniu dohody dochádza na základe návrhu dlžníkov. Podľa bodu I. 8 sa strany dohodli, že sa výslovne vzdajú práva, nároku na náhradu všetkých trov súdneho konania. Podaním zo dňa 08.11.2019 zobrali žalobcovia žalobu v konaní 8C/64/2013 v celom rozsahu späť.

8. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. V predmetnej veci si žalobkyňa uplatnila nárok na primerané finančné zadostučinenie vo výške 9.342,58 eura v súlade s ustanovením § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Formulácia v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa: „Na súde úspešne uplatní...“ znamená aktívne uplatnenie konkrétneho porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti dodávateľa a to zo strany spotrebiteľa na súde, ktoré navyše musí byť úspešné, teda že súd ho akceptuje. V danom prípade to však splnené nebolo. Vychádzajúc z odôvodnenia prvoinštančného súdu sa súd na základe námietky žalobcov zaoberal aktívnou legitímáciou žalovaného v spore o zaplatenie dlžnej sumy úveru a dospel k záveru, že žalovaný nie je v tejto časti aktívne vecne legitimovaný. Krajský súd v Prešove rozsudok potvrdil, keď sa stotožnil so záverom o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalovaného (bod 25). Ak súd zamietla žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie

je vylúčené, aby sa súčasne zaoberal vecou samou. Súd teda v konaní 8C/64/2013 nezistil a ani nemohol zistiť porušenie spotrebiteľských práv v časti o zaplatenie dlžnej sumy, keďže sa vecou samou nezoberal. Súd má zo to, že iba samotné zamietnutie žaloby proti spotrebiteľovi ešte nezakladá nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Ak nebolo konštatované porušenie spotrebiteľským práv žalobkyne, nie je možné priznať primerané finančné zadosťučinenie. Teda nebola splnená jedna z podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenie, a to úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, a preto súd žalobu zamietol.

9. Súd prvej inštancie ďalej zastáva názor, že žalobkyňou uplatnený nárok je aj v rozpore s dobrými mravmi. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dňa 08.11.2019 bola medzi žalobkyňou, P. F. a žalovaným, uzavretá dohoda o urovaní a o zmene právnych vzťahov, ktorou sa sporný záväzok zo zmluvy o úvere č. XXXXX nahrádza novým, na základe ktorého sa dlžníci zaväzujú spoločne a nerozdielne zaplatiť veriteľovi sumu 5.250,- eura. Podľa bodu I. 6 k uzatvoreniu dohody dochádza na základe návrhu dlžníkov. Uvedenú skutočnosť nepoprela ani žalobkyňa, keďže k vyjadreniu žalovaného sa už nevyjadřila, preto súd vychádzal z toho, že táto skutočnosť nie je sporná. Podľa bodu I. 8 sa strany dohodli, že sa výslovne vzdajú práva, nároku na náhradu všetkých trov súdneho konania. Podaním zo dňa 08.11.2019 zobrali žalobcovia žalobu v konaní 8C/64/2013 v celom rozsahu späť. Bola to teda žalobkyňa (žalobcovia v konaní 8C/64/2013), ktorá iniciovala dohodu o urovaní. Touto dohodou čiastočne uznala nárok žalovaného, strany si upravili sporný záväzok zo zmluvy o úvere č. XXXXX, pričom žalobkyňa zobrala žalobu späť a aj napriek tomu sa ešte domáha primeraného finančného zadosťučinenia. Uvedené konanie žalobkyne, keď napriek dohode so žalovaným v časti spornosti záväzku zo zmluvy o úvere, si uplatní nárok na primerané zadosťučinenie, je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi a takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

10. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „C.s.p.“), podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný mal v konaní plný úspech, a preto mu súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Existencia dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania nebola žalobcom tvrdená a v zmysle § 257 CSP ani zo spisu nevyplývala.

11. Proti rozsudku podala odvolanie žalobkyňa včas. Odvolanie odôvodnila nesprávnymi skutkovými zisteniami a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Uviedla, že v základnom konaní, tak súd prvoinštančný, ako aj súd odvolací, vec posudzovali ako vec spotrebiteľskú, a nedostatok aktívnej vecnej legitímácie terajšieho žalovaného odvodili z jeho konania pri uzatvorení úverovej zmluvy, v spojení s ďalšími predmetnými zmluvami, na základe ktorej sa chcel na jej úkor bezdôvodne obohatiť a toto konanie terajšieho žalovaného posúdili ako konanie rozporné s dobrými mravmi a v rozpore s povinnosťou konať s náležitou odbornou starostlivosťou. Práve v takomto postupe terajšieho žalovaného, v základnom konaní, spočíva porušenie spotrebiteľského práva, a to porušenie Zákona o ochrane spotrebiteľov (250/2007 Z. z.) a Zákona o spotrebiteľských úveroch (258/2001 Z. z.), čo je zhrnuté v odôvodnení 25. potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu Prešov v základnom konaní sp. zn. 6Co/2/2018, z 31.5.2018, z ktorého citovala: „Vo vzťahu k vzájomnému návrhu žalovaného odvolací súd považuje záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej legitímácie na strane žalovaného za vecne správny. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že uplatňované finančné prostriedky neboli žalobcom poskytnuté zo strany žalovaného, ale od inej spoločnosti. Súd prvej inštancie správne ustáli, že úverová zmluva, od ktorej nárok žalovaný v tomto konaní odvíja, bola uzavretá na inú sumu, ale na totožný účel, t. j. nadobudnutie nehnuteľnosti pre bytové účely, žalovaný však finančné prostriedky žalobcom neposkytol (porov. rozpor rozsudok súdneho dvora EÚ s C-377/14).“ Vec v základnom konaní skončila právoplatne, plným úspechom žalobkyne a jej manžela. Napriek tomu, že súd v základnom konaní určil, že záložná zmluva je neplatná, tak terajší žalovaný nepožiadala o výmaz záložného práva, ale využil finančnú situáciu žalobkyne, aby od nej vylákal prostredníctvom urovania sumu 5 250,- eur. Išlo o to, že žalobkyňa s manželom bola nútená byť predatá. V časovej a finančnej tiesni, žiadala žalovaného, aby požiadala o výmaz záložného práva, keďže je súdne konanie o neplatnosť záložnej zmluvy právoplatne skončené určením jej neplatnosti. Žalovaný sa odvolával na dovolanie. O jeho stanovisku predložila SMS, ktorú zaslal 23.9.2019, v ktorej uviedol, že bude čakať na výsledok dovolacieho konania alebo je ochotný

dohodnúť sa na doplatení konkrétnej sumy. Ak žalobkyňa nechcela prísť o jediného záujemcu, ktorý mal záujem byť kúpiť, boli s manželom nútení podpísať urovnanie, ktoré im žalovaný predložil. Urovanie nie je ničím iným, ako neplatným právnym úkonom, ktorý uzatvorili v tiesni a bez akéhokoľvek rozumného právneho dôvodu, keďže v súdnom konaní boli v celom rozsahu úspešní. O „kvalite a relevantnosti“ toho dokumentu podľa ich názoru svedčí aj tá skutočnosť, že urovanie podpísali, aj keď obsahuje v bode 8. záväzok, zobrať žalobu späť. Aj keď boli právnym zástupcom poučení o tom, že v právoplatne skončenej veci nie je možné zobrať žalobu späť, žalovaný na tejto požiadavke trval a súhlasil s výmazom záložného práva až po tom, keď mu žalobkyňa preukáže, že v základnom konaní zobrali žalobu späť, čo aj urobili. Aj keď to bol právny nezmysel, požadovanú sumu 5 250,- eur žalovanému vyplatili, podanie o späťvzatie žaloby v základnom konaní na súd podali a preukázali to žalovanému. Žalovaný následne požiadal o výmaz záložného práva.

13. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala aj výrok o trovách konania. Poukázala na svoju finančnú situáciu a mala za to, že v tomto prípade sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. K podanému odvolaniu uviedol, že súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia rozsudku, sp. zn. 20Csp/87/2020 zo dňa 30.04.2021 v bode 11 jasne, zrozumiteľne a logicky vysvetlil, prečo žalobkyňa nemá nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Žalovaný sa jednoznačne stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie. Žiadal, aby Krajský súd v Prešove napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené.

16. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

17. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

19. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom

č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

20. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

21. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

22. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že ak bola žaloba zamietnutá z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie a súd sa v konaní nezaoberal vecou samou, súd teda nezistil a ani nemohol zistiť porušenie spotrebiteľských práv v časti o zaplatenie dlžnej sumy, keďže sa vecou samou nezaoberal.

23. Z ustanovenia § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

24. Podľa názoru odvolacieho súdu nesprávnym je aj názor súdu prvej inštancie v tom smere, že žalobkyňou uplatnený nárok je v rozpore s dobrými mravmi.

25. Žalobkyňa v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 8C/64/2013 sa domáhala, aby súd určil, že Zmluva o zriadení záložného práva č. XXXXX zo dňa 18.3.2008 uzavretá medzi účastníkmi konania v časti čl. V. bod 1/ je neplatná. Žalovaný doručil Okresnému súdu Prešov v konaní sp.zn. 8C/64/2013 vzájomnú žalobu, na základe ktorej žiadal zaviazať žalobcov v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému sumu 9342,58 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 7087,25 eur od 28.3.2013 do zaplatenia. Okresný súd Prešov rozsudkom sp.zn. 8C/64/2013-179 zo dňa 2.10.2017 určil, že Zmluva o zriadení záložného práva č. XXXXX zo dňa 18.3.2008 v časti čl. V. bod 1/ je neplatná. Druhým výrokom zamietol vzájomný návrh žalovaného na zaplatenie sumy 9342,58 eur s príslušenstvom. Žalovaného zviazal na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok Okresného súdu Prešov v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/2/2018 zo dňa 31. mája 2018 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.7.2018.

26. Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ sa spotrebiteľ v základnom konaní úspešne bránil tým, že dodávateľ porušil jeho spotrebiteľské práva a z toho dôvodu bola žaloba zamietnutá, tak potom možno konštatovať, že spotrebiteľ úspešne uplatnil svoje spotrebiteľské práva. Ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 8C/64/2013 súd vyhovel žalobe žalobcov v 1. a v 2. rade (v tomto konaní tiež v postavení žalobkyne), keď výrokom I. určil, že Zmluva o zriadení záložného práva č. XXXXX zo dňa 18.3.2008 je neplatná. V odôvodnení rozhodnutia Okresný súd Prešov v bode 43 uviedol, že súd posúdil platnosť ustanovení zmluvy o výkone záložného práva v súvislosti s rozporom s pravidlami dobrých mravov, kedy ide podľa § 39 Občianskeho zákonníka o absolútnu neplatnosť, ktorej sa môže dovolať ktokoľvek a kedykoľvek. „Súd má s poukazom na uvedený sled právnych úkonov a činnosti jednotlivých spoločností za to, že uzavretá záložná zmluva sa prieči dobrým mravom s poukazom na hore vysvetlený obsah pojmu dobré mravy. Žalobcovia za reálne poskytnuté prostriedky vo výške cca 180.000 Sk (151.030,50 Sk + 30.969,50 Sk) mali zaplatiť pri riadnom splácaní počas 16 rokov sumu prevyšujúcu 490.000 Sk (cca 16.200 €), t.j. viac ako dvojnásobok. Navyše na zabezpečenie tejto pozdĺžnosti žalobcovia založili svoj X a X izbový byt vo V.M., ktorého hodnota je v súčasnosti nepochybne značne vyššia ako zmluvne uvedených 9.958,17 € (300.000,-Sk). Teda nie je tu zachovaný princíp proporcionality, medzi výškou dlhu a hodnotou zálohu. Okrem toho ich nehnuteľnosť by mohla byť prevedená na inú osobu priamym predajom bez určenia jej hodnoty znaleckým posudkom. Aj

keď žalobcovia podpísali zmluvy, v ktorých sú uvedené klauzuly o tom, že podmienky zmluvy sa nepriečia dobrým mravom, nie sú uzavreté v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok, jedná sa o irelevantné vyhlásenia. Morálne pravidlá majú objektívnu povahu, dajú sa na základe objektivizovaných kritérií určiť a preto akékoľvek súhlasné a teda subjektívne motivované vyhlásenia zmluvných strán nie je smerodajné o tom, či nimi uzavretá zmluva je v súlade s dobrými mravmi alebo nie. Vo všetkých prípadoch sa jedná o zmluvy vopred pripravené, ktorých spravidla spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.“

27. Vo vzťahu k uplatnenému vzájomnému návrhu žalovaného na zaplatenie sumy 9342,58 eur s príslušenstvom súd na základe dôvodnej námietky žalobcov sa zaoberal aktívnou vecnou legitimitáciou. Z odôvodnenia citovaného rozsudku v základnom konaní plynie, že aktívna vecná legitimitácia pre vrátenie finančných prostriedkov z úverovej zmluvy u žalovaného nie je daná z dôvodu nenaplnenia jednej zo základných podmienok, a to poskytnutie prostriedkov dlžníkovi. Rovnako vo vzťahu k nedostatku aktívnej vecnej legitimitácie žalovaného vo vzájomnej žalobe v konaní 8C/64/2013 Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn. 6Co/2/2018 zo dňa 31.5.2018, ktorým odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok sp.zn. 8C/64/2013, v bode 25 odôvodnenia rozsudku uviedol, že „Vo vzťahu k vzájomnému návrhu žalovaného odvolací súd považuje záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej legitimitácie na strane žalovaného za vecne správny. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že uplatňované finančné prostriedky neboli žalobcom poskytnuté zo strany žalovaného, ale od inej spoločnosti. Súd prvej inštancie správne ustálil, že úverová zmluva, od ktorej nárok žalovaný v tomto konaní odvíja, bola uzavretá na inú sumu, ale na totožný účel, t. j. nadobudnutie nehnuteľnosti pre bytové účely, žalovaný však finančné prostriedky žalobcom neposkytol (porov. rozpor rozsudok súdneho dvora EÚ s C-377/14).“

28. Žalobkyňa si uplatnila nárok na primerané finančné zadostučinenie z dôvodu, že v súlade s § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. bola v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 8C/64/2013 úspešná.

29. Treba prisvedčiť žalobkyni, že z odôvodnenia súdu prvej inštancie nevyplýva, ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa si neuplatnila porušenie svojho spotrebiteľského práva v základnom konaní. Súd prvej inštancie zamietol nárok na primerané finančné zadostučinenie z dôvodu, že k zamietnutiu žaloby došlo bez meritórneho prieskumu vo veci samej a teda súd v konaní 8C/64/2013 nezistil a ani nemohol zistiť porušenie spotrebiteľských práv v časti o zapltenie dlžnej sumy, keďže sa vecou samou nezaoberal. Takýto právny záver však z odôvodnenia rozsudku sp.zn. 8C/64/2013 Okresného súdu Prešov neplynie.

30. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ust. § 220 C.s.p.. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Podľa ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

31. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p. dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci.

32. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozhodol tak, že zrušil rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko nedostatočne odôvodnené rozhodnutie je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu,

ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne posúdiť nárok žalobkyne, ktorý si uplatňuje žalobou v tomto konaní. Taktiež súd prvej inštancie opätovne posúdi, či je daný základ nároku a či je nárok žalobkyne dôvodný. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude náležite svoje rozhodnutie odôvodniť s odkazom na konkrétne skutkové okolnosti.

34. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).